

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 206-59-47, 206-59-48, факс 425-90-26
E-mail: infomf@minfin.gov.ua Код ЄДРПОУ 00013480

01.08.2017 № 05110-14-21/10701
На № _____ від _____

Обласні державні адміністрації
Виконавчий орган Київської
міської ради (Київська міська
державна адміністрація)

Про особливості складання
проектів місцевих бюджетів

Міністерство фінансів України на виконання частин першої статті 75 Бюджетного кодексу України доводить для використання в роботі особливості складання розрахунків проектів місцевих бюджетів на 2018 рік та прогнозу на 2019–2020 роки.

Схвалення Урядом проекту Основних напрямів бюджетної політики, що охопили середньостроковий період – 2018–2020 роки (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.06.2017 № 411-р*) та подання його на розгляд Верховної Ради України (*реєстр № 6591 від 15.06.2017*) стало першим кроком у реалізації бюджетної реформи, передбаченої Стратегією реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки, *схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 142-р*, та Угодою про Коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» від 27.11.2014.

До Основних напрямів включено завдання бюджетної політики, стратегічні цілі держави, визначені відповідно до програмних (стратегічних) документів економічного і соціального розвитку, а також вперше визначено сукупні граничні розміри видатків бюджету та граничні розміри видатків головних розпорядників коштів державного бюджету на кожен з років середньострокового періоду, в межах яких провадитиметься діяльність, спрямована на досягнення таких цілей, у відповідні роки.

Особлива роль у впровадженні бюджетної реформи відведена головним розпорядникам бюджетних коштів. Має відбутися переосмислення діяльності органів влади, бюджетних установ, інших учасників бюджетного процесу. Пріоритетами нової системи бюджетного планування стають досягнення стратегічних цілей та підвищення якості послуг, що надаються суспільству за рахунок бюджетних коштів (державних послуг).

Пріоритетом державної бюджетної політики на середньострокову перспективу в частині регулювання міжбюджетних відносин є забезпечення самостійності місцевих бюджетів, зміцнення їх фінансової спроможності, підвищення прозорості та ефективності управління бюджетними коштами на місцевому рівні.

3 метою підвищення передбачуваності — і послідовності бюджетної політики, у тому числі на місцевому рівні, Основними напрямками бюджетної політики на 2018–2020 роки передбачено запровадження середньострокового бюджетного планування. Перехід до планування місцевих бюджетів на середньостроковий період буде здійснюватися після внесення відповідних змін до бюджетного законодавства, а також затвердження та доведення до місцевих органів влади методичних рекомендацій щодо складення місцевих бюджетів на середньострокову перспективу, узгоджених з методологією середньострокового планування державного бюджету, розробку яких передбачено Планом заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 415-р.

Отже, складання проектів місцевих бюджетів на 2018 рік та прогнозів місцевих бюджетів на наступні за плановим два бюджетні періоди має здійснюватися на підставі діючих положень бюджетно-податкового законодавства, а також з урахуванням засад та принципів формування бюджетів, які закладені в проекті Основних напрямів бюджетної політики на 2018–2020 роки.

При плануванні дохідної частини місцевого бюджету на 2018 рік та прогнозу на 2019 та 2020 роки доцільно керуватися:

1) основними макропоказниками економічного і соціального розвитку України на 2018–2020 роки, схваленими постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 № 411, за сценарієм 1.

Прогноз за сценарієм 1 передбачає активне впровадження економічних і соціальних реформ, визначених у Середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р.

За сценарієм 1 прогнозний показник номінального ВВП є більш консервативним, ніж за двома іншими сценаріями, а також, за інформацією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, прогнозні макроекономічні орієнтири якого є близькими до прогнозу Міжнародного валютного фонду:

Показники за сценарієм 1	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Валовий внутрішній продукт номінальний, млрд. гривень	3 247,7	3 611	3 981,3
Валовий внутрішній продукт реальний, темпи зростання, відсотків	103	103,6	104
Індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року), відсотків	107	105,9	105

Показники за сценарієм 1	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Індекс цін виробників (грудень до грудня попереднього року), відсотків	109	107,2	106
Фонд оплати праці найманих працівників і грошового забезпечення військовослужбовців, млрд. гривень	972,3	1 074,4	1 185,9

2) нормами чинного Бюджетного та Податкового кодексів України при обчисленні податків та зборів, враховуючи при цьому нормативи їх зарахування до відповідних місцевих бюджетів та індексацію ставок окремих з них;

3) такими змінами до законодавства:

- зарахування з 1 січня 2018 року до місцевих бюджетів 5% рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату (крім рентної плати за користування надрами в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України), з яких 2% – до обласних бюджетів та 3% – до бюджетів міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад та районів (2% зараховується до районного бюджету, 1% – до сільських, селищних та міських бюджетів у складі району);

- збереження протягом 2018–2019 років норми щодо зарахування 13,44% акцизного податку з пального до місцевих бюджетів. З 2020 року 100% акцизного податку з пального відповідно до норм Бюджетного кодексу зараховується до спеціального фонду державного бюджету;

- 100% зарахування єдиного податку до місцевих бюджетів, що сплачується платниками єдиного податку четвертої групи (сільгосптоваровиробники).

Під час складання проекту місцевого бюджету на 2018 рік в частині видатків та кредитування слід враховувати положення пункту 18 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів, які мають взаємовідносини з державним бюджетом.

При розрахунках показників видатків та наданні кредитів необхідно враховувати основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку за сценарієм 1 та підвищення розмірів державних соціальних стандартів:

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік
-----------	----------	----------	----------

Розмір мінімальної заробітної плати:

з 1 січня року (гривні)	3 723	4 173	4 425
ріст до попереднього року (відсоток)	16,4	12,1	6

Розмір посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки:

з 1 січня року (гривні)	1 762	1 921	2 073
ріст до попереднього року (відсоток)	10,1	9	7,9

У 2018–2020 роках прожитковий мінімум та рівень його забезпечення підвищуватиметься темпами, що на 2 відсоткових пункти перевищують показник прогнозного індексу споживчих цін на 2018–2020 роки. Зростання розмірів прожиткового мінімуму відбуватиметься з 1 липня та 1 грудня відповідного року. **Прожитковий мінімум становитиме:**

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік
-----------	----------	----------	----------

В розрахунку на місяць:

- з 1 січня року (гривні)	1700	1853	1999
- з 1 липня року (гривні)	1777	1925	2069
- з 1 грудня року (гривні)	1853	1999	2139

Для основних соціальних і демографічних груп населення:

дітей віком до 6 років:

- з 1 січня року (гривні)	1492	1626	1754
- з 1 липня року (гривні)	1559	1689	1815
- з 1 грудня року (гривні)	1626	1754	1877

дітей віком від 6 до 18 років:

- з 1 січня року (гривні)	1860	2027	2187
- з 1 липня року (гривні)	1944	2106	2264
- з 1 грудня року (гривні)	2027	2187	2340

працездатних осіб:

- з 1 січня року (гривні)	1762	1921	2073
- з 1 липня року (гривні)	1841	1996	2146
- з 1 грудня року (гривні)	1921	2073	2218

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік
<u>осіб, які втратили працездатність:</u>			
- з 1 січня року (гривні)	1373	1497	1615
- з 1 липня року (гривні)	1435	1555	1672
- з 1 грудня року (гривні)	1497	1615	1728

Для розрахунку потреби в коштах на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) у 2018–2020 роках пропонується до обсягу коштів, які передбачені у бюджеті поточного року зі змінами, застосовувати коефіцієнт в середньому 1,1 з урахуванням такого:

КЕКВ	Назва	2018 рік	2019 рік	2020 рік
2271*	Оплата теплопостачання	1,09	1,072	1,06
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	1,09	1,072	1,06
2273	Оплата електроенергії	1,1	1,07	1,055
2274	Оплата природного газу	1,09	1,072	1,06
2275	Оплата інших енергоносіїв	1,09	1,072	1,06

**Визначено розрахунково виходячи з індексу зростання ціни на природний газ (за умови газової складової на рівні 70%) та індексу цін виробників.*

При складанні проектів місцевих бюджетів необхідно враховувати у першочерговому порядку потребу в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати; на проведення розрахунків за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами.

Також при розрахунку обсягу видатків необхідно враховувати надання місцевим бюджетам з державного бюджету основних трансфертів, передбачених статтею 97 Бюджетного кодексу України, та окремих, врахованих на рівні 2017 року в граничних показниках, видатків головних розпорядників коштів загального фонду державного бюджету (доведених центральним органом виконавчої влади листом Міністерства фінансів України від 18.07.2017 №04110-09-9/19298), а саме:

1) **додаткові дотації на:**

фінансування переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я;

компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та літакобудування;

забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста Славутин;

2) **субвенції на:**

виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води;

придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії;

придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги;

відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань;

надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами;

виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб, визначених абзацами 5–8 пункту 1 статті 10, а також для осіб з інвалідністю I-II групи, визначених пунктами 11–14 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та осіб, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, та потребують поліпшення житлових умов;

формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад;

на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.

Крім цього, слід враховувати таке:

1. Обсяг освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2018–2020 роках буде визначатися на основі нової формули, яка враховуватиме нормативну наповнюваність класів, що дасть змогу запровадити стимулюючий механізм під час проведення оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів.

Загальний обсяг освітньої субвенції на 2018 рік обраховано виходячи з розрахункової кількості ставок педагогічних працівників, визначеної, зокрема, на підставі навчального навантаження та нормативної наповнюваності класів, а також середньої заробітної плати вчителя в умовах 2018 року.

2. Відповідно до змін, які внесені Законом України від 28.12.2014 № 79-VIII до Бюджетного кодексу України (пункти 40 та 43), видатки на оплату

послуг з підготовки фахівців у вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації державної власності з 1 січня 2018 року будуть здійснюватися з обласних бюджетів.

3. З метою наближення умов проживання та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних, Міністерству соціальної політики України передбачена «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною», оплату послуг із здійснення патронату над дитиною та виплату соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя».

4. Розмір одноразової грошової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, що перебували під опікою (піклуванням) або на повному державному утриманні, при працевлаштуванні їх після закінчення навчального закладу становитиме шість прожиткових мінімумів.

5. Розмір щорічної допомоги для придбання навчальної літератури в 2018–2020 роках становитиме 3 соціальні стипендії особам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, учням та студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків до завершення навчання.

6. Підвищення розмірів мінімальної заробітної плати слід врахувати при розрахунку обсягу одноразової адресної грошової допомоги випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями педагогічного профілю та уклали на строк не менш як три роки договір про роботу у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, визначених органами управління освітою відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.2006 № 1361, та випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями медичного та фармацевтичного профілю та уклали на строк не менш як три роки договір про роботу в закладах охорони здоров'я, що розташовані в сільській місцевості та селищах міського типу, а також про роботу в інших закладах охорони здоров'я на посадах лікарів загальної практики (сімейних лікарів), дільничних лікарів-педіатрів і лікарів-терапевтів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 524 «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери».

7. Розподіл обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2018–2020 роках здійснюватиметься відповідно до Формули розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 618.

Водночас Формула розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам може бути змінена у разі прийняття Верховною Радою України законопроектів щодо реалізації реформи фінансування системи охорони здоров'я.

8. Для забезпечення належного утримання бюджетних установ та спрощення процесу передачі їх у власність об'єднаних територіальних громад після їх утворення передбачається продовження дії пункту 20 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо надання права здійснювати утримання дошкільних навчальних закладів та закладів культури з бюджетів сіл, селищ, міст районного значення.

Крім цього, з 1 січня 2018 року вступають в дію закони України від 17.11.2016 № 1763-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансового забезпечення дорожньої галузі» та від 17.11.2016 № 1762-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» щодо удосконалення механізму фінансування дорожньої галузі», відповідно до яких у складі спеціального фонду державного бюджету створюється Державний дорожній фонд.

Джерелами формування цього фонду визначено: акцизний податок з вироблених в Україні та ввезених на митну територію України пального і транспортних засобів (у 2018 р. – 50%, у 2019 р. – 75%, з 2020 р. – 100%); ввізне мито на нафтопродукти і транспортні засоби та шини до них (у 2018 р. – 50%, у 2019 р. – 75%, з 2020 р. – 100%); плату за проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні; кошти спеціального фонду Державного бюджету України, отримані шляхом залучення державою кредитів (позик) від банків, іноземних держав і міжнародних фінансових організацій, на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування; плату за проїзд платними автомобільними дорогами загального користування державного значення; інші надходження, передбачені Державним бюджетом України.

При цьому, 35% коштів фонду спрямовуватиметься на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах (у вигляді субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам) та виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими державою або під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення.

Також протягом 2018–2020 років держава продовжуватиме надавати підтримку для фінансування інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку за рахунок Державного фонду регіонального розвитку. З цією метою в граничних обсягах видатків Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства враховано відповідні кошти.

У рамках реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні продовжується процес добровільного об'єднання територіальних громад. З початку 2017 року створено 47 нових об'єднаних громад та більше 160 об'єднаних територіальних громад чекають на призначення Центральною виборчою комісією перших місцевих виборів.

Під час складання на 2018 рік проекту районного бюджету та бюджету об'єднаної територіальної громади, яка створюється у 2017 році на території цього району згідно із Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та перспективним планом формування територій громад, необхідно враховувати особливості формування таких громад на плановий бюджетний період, визначені частиною четвертою статті 67 Бюджетного кодексу України.

Місцевим фінансовим органам відповідно до частини третьої статті 75 Бюджетного кодексу України необхідно забезпечити доведення до головних розпорядників бюджетних коштів інструкцій з підготовки бюджетних запитів згідно з типовими формами бюджетних запитів, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 17.07.2015 № 648, у редакції наказу Міністерства фінансів України від 30.09.2016 № 861, та з урахуванням особливостей складання проектів місцевих бюджетів.

При цьому, головним розпорядникам коштів обласних бюджетів в тих областях, які беруть участь у реалізації проекту «Гендерно-орієнтоване бюджетування в Україні» за підтримки Шведського агентства міжнародного розвитку та співпраці (SIDA) в Україні, при обґрунтуванні потреби у видатках доцільно використовувати результати аналізу бюджетних програм на предмет забезпечення гендерної рівності та розглянути питання включення до бюджетних запитів результативних показників бюджетних програм щодо забезпечення гендерної рівності.

Просимо довести цей лист до районних державних адміністрацій, виконавчих органів місцевих рад, у тому числі об'єднаних територіальних громад, для керівництва в роботі під час складання проектів їх бюджетів на 2018 рік, також прогнозу на 2019–2020 роки. Крім того, просимо обласні та районні державні адміністрації сприяти в забезпеченні належної організації бюджетного процесу в новостворених об'єднаних територіальних громадах та за можливості надавати їм необхідну практичну та методичну допомогу.

Слід зазначити, що в рамках забезпечення складання проекту Державного бюджету України на 2018 рік, з 7 серпня поточного року розпочнуться погоджувальні наради з центральними органами виконавчої влади – головними розпорядниками коштів державного бюджету. За результатами цих нарад будуть визначені обсяги міжбюджетних трансфертів в розрізі місцевих бюджетів, що мають взаємовідносини з державним бюджетом, які разом з методикою їх розподілу будуть надіслані в електронному вигляді корпоративною поштою на адресу департаментів фінансів обласних та Київської міської державних адміністрацій.

Також повідомляємо, що Міністерство фінансів України планує провести 29 серпня 2017 року нараду за участю представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування з обговорення питань формування місцевих бюджетів та показників міжбюджетних трансфертів на 2018 рік.

Просимо делегувати для участі у нараді директорів департаментів фінансів або осіб, які виконують їх обов'язки. Про час проведення наради та порядок денний буде повідомлено додатково департаменти фінансів обласних та Київської міської державних адміністрацій.

В. о. Міністра

С. МАРЧЕНКО